

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงแบบแผนการผลิตของทุเรียนในประเทศไทย และวิเคราะห์การตอบสนองของอุปทานทุเรียนต่อปัจจัยทางด้านราคา ได้แก่ ราคาทุเรียนที่เกษตรกรได้รับ ราคาพืชปลูกทดแทนคือ ราคามังคุดที่เกษตรกรได้รับ ราคาปัจจัยการผลิตคือ ราคายาปลูกปุ๋ยสูตร 15-15-15 และปัจจัยทางด้านกายภาพ ได้แก่ ผลผลิตต่อไร่ พื้นที่เพาะปลูก ปริมาณน้ำฝน และปริมาณศักยภาพผลิตผลในปีปัจจุบัน และทำการวิเคราะห์ค่าความยืดหยุ่นของอุปทานผลผลิตทุเรียนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคต โดยข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาดังแต่ปี พ.ศ.2527-2547

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงแบบแผนการผลิตของทุเรียนในประเทศไทย พบว่าชนิดพันธุ์ทุเรียนในอดีตมีมากมาย แต่ในปัจจุบันพันธุ์ทุเรียนที่นิยมปลูกเป็นการค้ามี 4 พันธุ์ เท่านั้นคือ พันธุ์หมอนทอง ชะนี ก้านยาว และกระดุมทอง โดยทุเรียนพันธุ์หมอนทอง และชะนีเป็นพันธุ์ที่สำคัญ พันธุ์หมอนทองมีแนวโน้มการผลิตเพิ่มสูงขึ้นแทนที่พันธุ์ชะนีที่มีแนวโน้มลดลง ในด้านเทคโนโลยีการผลิต การเลือกพื้นที่ การเตรียมพื้นที่ การปลูกและการดูแลรักษาทุเรียนนั้น ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันยังคงใช้วิธีการปลูกในลักษณะเดิมไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ส่วนการขยายพันธุ์มีการพัฒนามาใช้เทคนิคการขยายพันธุ์แบบอื่นเพิ่มขึ้น ได้แก่ การทาบกิ่งและการเสียบยอด แทนการเพาะปลูกด้วยเมล็ดอย่างเดียวในอดีต การขยายช่วงฤดูการผลิตทุเรียนในปัจจุบันสามารถขยายออกไปได้มากขึ้น จาก 4 เดือน เป็น 9 เดือน ต่อปี ทำให้มีสินค้าสำหรับผู้บริโภค และเพื่อการส่งออกไปยังต่างประเทศเกือบตลอดปี แหล่งผลิตสำคัญของทุเรียนในประเทศไทยอยู่ในภาคกลางและภาคใต้ รวมแล้วประมาณร้อยละ 98 ของผลผลิตรวมทั้งประเทศ ด้านการตลาดภายในประเทศ แบ่งประเภทผู้ค้าที่เกี่ยวข้องเป็น 4 ประเภท คือ พ่อค้ารวบรวมท้องถิ่น พ่อค้าขายส่งขนาดใหญ่ พ่อค้าขายปลีก และพ่อค้าส่งออก ตลาดต่างประเทศผู้บริโภคต่างประเทศส่วนใหญ่จะอยู่ในแถบเอเชีย ได้แก่ ฮ่องกง จีน อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ รองลงมาเป็น ตลาดยุโรป สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย ในส่วนของการซื้อขายทุเรียนของชาวสวนแบ่งออกเป็น การซื้อแบบเหมาสวน การขายแบบเหมาผล การซื้อขายทั่วไปให้ใครก็ได้ เกษตรกรนำทุเรียนไปขายเองที่ตลาดกลางขายส่งในท้องถิ่น และ

จำหน่ายโดยกลุ่มเกษตรกร นอกจากนี้ในด้านราคาเฉลี่ยของทุเรียนจะมีลักษณะการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวขึ้นลงไปตามฤดูกาลที่ผลิตรายต่อฤดูตลาดของทุเรียน

ผลจากการวิเคราะห์สมการการตอบสนองของพื้นที่เพาะปลูกทุเรียนของประเทศไทยได้แสดงให้เห็นว่า พื้นที่เพาะปลูกทุเรียนของประเทศไทยในปีปัจจุบัน ขึ้นอยู่กับพื้นที่เพาะปลูกทุเรียนของประเทศไทยในปีที่ผ่านมาและสองปีที่ผ่านมา ในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 โดยปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงพื้นที่เพาะปลูกทุเรียนของประเทศไทยในปีปัจจุบันได้ร้อยละ 92 อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์นี้ไม่สามารถอธิบายเชิงทฤษฎีได้อย่างชัดเจน

ผลการวิเคราะห์สมการการตอบสนองของผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของทุเรียนในประเทศไทยแสดงให้เห็นว่า ผลผลิตต่อไร่ของทุเรียนในปีปัจจุบัน มีการตอบสนองต่อราคาพืชที่ปลูกทดแทนทุเรียนคือ ราคามังคุดที่เกษตรกรได้รับในปีที่ผ่านมา ในทิศทางเดียวกัน ส่วนการตอบสนองต่อราคาขายปลีกปุยสุตร 15-15-15 ในปีปัจจุบัน มีทิศทางตรงกันข้าม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของทุเรียนทั้งประเทศไทยในปีปัจจุบันได้ร้อยละ 30 ซึ่งค่อนข้างต่ำในการวิเคราะห์เชิงอนุกรมเวลา

ผลการวิเคราะห์สมการการตอบสนองอุปทานผลผลิตจริงของทุเรียนในประเทศไทย แสดงให้เห็นว่าปริมาณอุปทานผลผลิตจริงของทุเรียนในปีปัจจุบัน มีการตอบสนองต่อราคาพืชปลูกทดแทนทุเรียน คือ ราคามังคุดที่เกษตรกรได้รับในปีที่ผ่านมา ราคาทุเรียนที่เกษตรกรได้รับในสี่ปีที่ผ่านมา และราคาทุเรียนที่เกษตรกรได้รับในห้าปีที่ผ่านมา ในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 โดยปัจจัยเหล่านี้สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของปริมาณอุปทานผลผลิตจริงของทุเรียนในปีปัจจุบันได้ร้อยละ 62

เมื่อพิจารณาค่าความยืดหยุ่นของแบบจำลองทั้ง 3 พบว่าค่าความยืดหยุ่นของสมการพื้นที่เพาะปลูกทุเรียนของประเทศไทยในปีปัจจุบัน ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่เพาะปลูกทุเรียนของประเทศไทยในปีที่ผ่านมา และสองปีที่ผ่านมา มีค่าเท่ากับ 0.35 และ 0.50 ตามลำดับ ค่าความยืดหยุ่นของผลผลิตต่อไร่ของทุเรียนทั้งประเทศไทยในปีปัจจุบัน ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงราคาขายปลีกปุยสุตร 15-15-15 ในปีปัจจุบัน และราคามังคุดที่เกษตรกรได้รับในปีที่ผ่านมา มีค่าเท่ากับ -0.48 และ 0.29 ตามลำดับ ส่วนค่าความยืดหยุ่นของอุปทานผลผลิตทุเรียนของประเทศไทยในปีปัจจุบัน ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของราคามังคุดที่เกษตรกรได้รับในปีที่

ผ่านมาราคาทุเรียนที่เกษตรกรได้รับในสี่ปีที่ผ่านมา และราคาทุเรียนที่เกษตรกรได้รับในห้าปีที่ผ่านมา มีค่าเท่ากับ 0.93 0.78 และ 1.03 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิเคราะห์การตอบสนองของพื้นที่เพาะปลูกทุเรียนของประเทศไทยพบว่าพื้นที่เพาะปลูกทุเรียนของประเทศไทยในหนึ่งและสองปีที่ผ่านมา เป็นปัจจัยที่มีผลค่อนข้างน้อยและเป็นตัวแปรที่ไม่สามารถอธิบายเชิงทฤษฎีพฤติกรรมผู้ผลิตได้ เนื่องจากทุเรียนเป็นพืชสวน และเป็นพืชยืนต้น การปลูกจนกว่าจะให้ผลผลิตต้องใช้ระยะเวลาจนถึง 5 ปี อีกทั้งพื้นที่เพาะปลูกเป็นปัจจัยที่มีอยู่อย่างจำกัด ดังนั้นควรให้ความสนใจในด้านการพัฒนาคุณภาพของผลผลิตทุเรียนแทนที่จะเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกให้มากขึ้น เช่น การพัฒนาพันธุ์ที่มีคุณภาพ เทคนิควิธีการเพาะปลูกเพื่อเพิ่มคุณภาพผลผลิต

2. จากผลการวิเคราะห์สมการการตอบสนองของผลผลิตต่อไร่ของทุเรียนในประเทศไทยพบว่า ราคาขายปลีกปุยสูตร 15-15-15 ในปีปัจจุบัน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตต่อไร่ของทุเรียนในปีปัจจุบัน เพราะปุ๋ยเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ใช้ในการผลิตทุเรียน เมื่อราคาปุ๋ยสูงขึ้นจะทำให้เกษตรกรลดปริมาณการใช้ปุ๋ยลง ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่ลดต่ำลง ดังนั้นในการที่จะเพิ่มผลผลิตต่อไร่จึงควรที่จะให้การสนับสนุนปัจจัยทางด้านราคาปุ๋ยเป็นสำคัญ อาจมีการให้สินเชื่อแก่เกษตรกร เพื่อลดภาระต้นทุนในส่วนหนึ่ง หรือจัดการฝึกอบรมและแนะนำให้เกษตรกรหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ที่ได้จากธรรมชาติทดแทนปุ๋ยเคมีที่มีราคาสูง

3. จากผลการวิเคราะห์สมการการตอบสนองอุปทานผลผลิตของทุเรียนในประเทศไทยพบว่าราคาทุเรียนที่เกษตรกรได้รับในห้าปีที่ผ่านมา เป็นปัจจัยที่มีผลค่อนข้างสูง เนื่องจากมีค่าความยืดหยุ่นสูง ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญในด้านราคาเป็นอย่างมาก โดยรัฐบาลควรที่จะรักษาสเถียรภาพราคาของทุเรียนไม่ให้ตกต่ำ หรือแนะนำและสนับสนุนทางด้านการส่งออก เพื่อดึงราคาของทุเรียนให้สูงขึ้น เมื่อราคาส่งออกเพิ่มมากขึ้นจะส่งผลให้ราคาทุเรียนที่เกษตรกรได้รับเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วยนั่นเอง